

Lijst van kunstenaars en kunstwerken uit de collectie van de Frac Nord-Pas de Calais

Charles Kaisin
1972, België
Woont en werkt in Brussel

Polly Apfelbaum
1955, Abington, Pennsylvania, V.S.
Woont en werkt in New York

Single Gun Theory, 2001
Fluweel, pigment, 914 x 229 cm
Verworven in 2002

Philippe Parreno
1964, Oran, Algerije
Woont en werkt in Parijs

Speech Bubbles, 1997
Mylar, helium
Verworven in 1997

Cécile Bart
1958, Dijon, Frankrijk
Woont en werkt in Marsannay-la-Côte, Frankrijk

Tanzen, dense, 1998
Glycerolfosfaatverf op tergal, aluminium, 3 elementen: 190 x 300 x 4 cm
Verworven in 1998

Michel Blazy
1966, Monaco
Woont en werkt in Parijs

La Maison de Mucor, 1998–2000
Broccolipuree, wortelpuree, aardappelpuree, wisselende afmetingen
Verworven in 2000

Olga Boldyreff
1957, Nantes, Frankrijk
Woont en werkt in Nantes

Wall Drawing Dunkerque, 2000–2001

(t'en fais pas; stoel; pantaloon)
katoendraad
Geproduceerd door de Frac en verworven in 2001

Wool Drawing Dunkerque, 2000–2001
(t'en fais pas; stoel; pantaloon)
katoendraad
Geproduceerd door de Frac en verworven in 2001

Stéphane Calais
1967, Arras, Frankrijk
Woont en werkt in Parijs

N°1, Jouet, (la partition)(les jetons), 2001

Mousse, stof en zwarte verf
Verworven in 2001

Liam Gillick
1964, Aylesbury, Groot-Brittanië
Woont en werkt in Londen

Think Tank Think Tank, 1996
Aluminium, plastic, 2 elementen: 150 x 300 x 150 cm
Verworven in 2000

Zaha Hadid
1950, Bagdad, Irak
Woont en werkt in Londen

Moraine, 2000
Mousse bedekt met poulain, 338 x 120 x 42/75 cm
Verworven in 2002, designaankoop

Charles Kaisin
1972, België
Woont en werkt in Brussel

Extensible Bench, 2002
Polypropyleen, 30 x 300 cm
Verworven in 2002, designaankoop

Philippe Parreno
1964, Oran, Algerije
Woont en werkt in Parijs

Speech Bubbles, 1997
Mylar, helium
Verworven in 1997

Bruno Peinado
1970, Montpellier, Frankrijk
Woont en werkt in Douarnenez, Frankrijk

Low Revolution 3, 2002
2 fietsen, 3 zitjes, 27 schilderijen op hout, 1200 x 400 cm
Verworven in 2002

Radi Designers
Groep opgericht in 1992, bestaande uit Robert Stadler, 1966, Wenen, Oostenrijk Florence Doleac, 1968, Toulouse, Frankrijk Laurent Massaloux, 1968, Limoges, Frankrijk Olivier Sidet, 1965, Parijs (Claudio Colucci, 1965, Locarno, Zwitserland, heeft de groep inmiddels verlaten)
Wonen en werken in Parijs

Whippet Bench, 2000
Voorgevormde hars gelakt met RAL orange Trafficverf, 150 x 58,5 x 74 cm
Verworven in 2003, designaankoop

Maarten Van Severen
1956, Antwerpen
Woont en werkt in Gent

Blue Bench, 1998
Blauwgelakt polyuethaan, 200 x 124 x 36 cm
Verworven in 2002, designaankoop

Cosima Von Bonin
1962, Mombasa, Afrika
Woont en werkt in Keulen, Duitsland

Blazon of a Hashcounty (#3), 1999
Wol, draad, katoen, 160 x 160 cm
Verworven in 2001

Andrea Zittel
1965, Escondido, Canada
Woont en werkt in Altadena, Canada en New York

A-Z Carpet Bed, 1995
Wol en synthetisch materiaal, 243 x 243 cm
Verworven in 2001, designaankoop

Lijst kunstenaars en kunstwerken uit de collectie van het MDD

Filip Francis
1944, Duffel
Woont en werkt in Brussel

29 MAART 1996, vinylverf op doek, 321 x 31 cm

Marcel Maeyer
1920, Sint-Niklaas
Woont en werkt in Sint-Martens-Latem

La Montagne de l’Art II, 1990, mixed media op hout

Perry Roberts
1954, New Castle upon Tyne
Woont en werkt in Antwerpen

Untitled, 1990, gesso op doek, 121 x 300 x 20 cm x 2

Frac • Nord-Pas de Calais

David Tremlett
1945, Saint-Austel
Woont en werkt?

Untitled, 1990, pastel, 340 x 880 cm x 2

Marthe Wéry
1930, Brussel
Woont en werkt in Brussel

Paris-Arc, l’Art en Belgique, un point de vue, 1989–1996, acryl op hout, 83 x 438 cm x 5

Installatie voor MDD:

Nicolas Floc’h
1970, Rennes, Frankrijk
Woont en werkt in Parijs

Camouflage, 2004
Keien, kiezels
Installatie voor MDD

zwart 0–100%, muurschildering, 2004
Average colour n° 3 (MDD), muurinstallatie, 2004
Z.t., olie op doek, 2004

museum Dhondt-Dhaenens

MDD

Museumlaan 14, B-9831 Deurle, België

tel. +32-9-282 51 23 – fax +32-9-281 08 53

info@museumdd.be – http://www.museumdd.be

09.05–27.06.2004 – museum Dhondt-Dhaenens

09.05–27.06.2004 – museum Dhondt-Dhaenens



Liam Gillick, *Think Tank Think Tank*, 1996
Aluminium, plastic, 2 elementen: 150 x 300 x 150 cm
© Schipper und Krone

Zaha Hadid, *Moraine*, 2000
Mousse bedekt met poulain, 338 x 120 x 42/75 cm
© M. Domage

Frac Nord-Pas de Calais, aan de andere kant van de grens

Katia Baudin, Directrice Frac Nord-Pas de Calais

Het zijn slechts een kleine honderd kilometer die Deurle verwijderen van een andere stad met een gelijkaardige Vlaamse identiteit, Dunkerque of het oude Duinkerke. De snelweg die beide steden met elkaar verbindt is de zelfde en als er geen grensovergang aangeduid stond, zouden we ons in hetzelfde land wanen. Toch blijft, ondanks het afschaffen van de douane, de grens heel duidelijk aanwezig. De twee structuren die de creatie van internationale hedendaagse kunst steunen, het Museum Dhondt-Dhaenens en de Frac Nord-Pas de Calais, getuigen hiervan doordat ze elk een andere culturele identiteit onderschrijven, een Belgische en een Franse.

Terwijl het Belgische museum, een modernistische ‘villa’ midden in een woonbuurt, voortgekomen is uit het initiatief van privé-verzamelaars, komt het Fonds régional d’art contemporain Nord-Pas de Calais, zoals de naam het al zegt, voort uit een publiek initiatief. Het maakt deel uit van een netwerk van 22 onafhankelijke structu- ren, die in 1982 op initiatief van het Ministerie van Cultuur in Parijs opgericht werden, en in totale samen- werking met de pas gecreëerde 22 Conseils Régionaux bestaan. De Fracs vertegenwoordigen een nieuwe fase binnen de bijzondere Franse cultuur. De decentralisatie maakt het voor het publiek in de provincie mogelijk om van een cultureel aanbod te genieten dat dezelfde kwa- liteit heeft als in de hoofdstad. Bedacht als echte culture- le gebruiksinstrumenten voor het nieuw aangeduide ter- ritorium, hebben de Fracs een dubbele missie die, al naar gelang hun specifieke context, complementair trachten:

Frac Nord-Pas de Calais, aan de andere kant van de grens



Zaha Hadid, *Moraine*, 2000
Mousse bedekt met poulain, 338 x 120 x 42/75 cm
© M. Domage

Frac Nord-Pas de Calais, aan de andere kant van de grens

de hedendaagse creatie te steunen door het opbouwen van verschillende collecties met een internationale uit- straling (en dus niet Frans-Frans); het publiek te bena- deren via een actieve verspreidings- en sensibiliserings- politiek in het gehele regionale territorium dankzij samenwerkingsverbanden met verschillende structuren (musea voor beeldende kunst, culturele centra, schoolge- meenschappen, etc.)

Zoals de andere Fracs is ook de Frac Nord-Pas de Calais lange tijd een ‘museum zonder muren’ geweest. Ondanks de huisvesting in Duinkerken eind 1996, op een plaats waar onderdak gevonden werd voor een tentoonstellings- ruimte, een documentatiecentrum en vooral de opslag- ruimtes, blijft het een nomadische en prospecterende houding cultiveren. Aan het hoofd van het netwerk van hedendaagse kunst in Nord-Pas de Calais, straalt de Frac uit over het hele regionale territorium en zelfs daar- buiten. De tentoonstellingen die momenteel in Deurle, maar ook in Genua lopen zijn mogelijk dankzij een collec- tie die als een van de rijkste onder de Fracs beschouwd wordt. Vandaag de dag telt ze meer dan 600 werken uit de grote internationale stromingen, vanaf de jaren zestig (Arte Povera, Minimalisme, Conceptuele Kunst) tot de meest actuele tendensen. Een fonds van design dat onlangs opnieuw gelanceerd en uitgebreid werd, omvat vandaag meer dan honderd werken.

De Frac Nord-Pas de Calais is de enige Frac – en een van de weinige Franse instituten – die het design steunen. Het is rond deze specifieke eigenschap dat we sinds het einde van de jaren negentig een uitzonderlijke politiek trachten op te bouwen die draait rond het in vraag stel- len van grenzen: grenzen tussen disciplines, met name kunst en design, en grenzen van de belangrijke kunst- ruimtes (van ‘white cube’ tot publieke of privé-ruimte). Voor de meest noordelijke van alle Fracs komt daar ook nog een speciale aandacht bij voor de creatie over de lands- en zeegrenzen.



Philippe Parreno, *Speech Bubbles*, 1997
Mylar, helium
© P. Jaunec / E. Watteau

De tentoonstelling in het MDD, ‘Over de grens’ toont de verschillende facetten van de grensproblematiek die de Frac bestudeert. In een museumvilla die een belangrijke collectie schilderijen herbergt, lijkt het ons opportuun om werken te presenteren die weliswaar geen doeken zijn, maar die wel de schilderkunst ondervragen. De opstelling laat kunstwerken en design samenkomen waarbij (in deze context) de grenzen tussen beide disciplines compleet verdwijnen. De tentoonstelling is opgebouwd rond recente realisaties die getuigen van een zeer actuele *Zeitgeist*. Ze legt de nadruk op makers die in het noordelijke Europa met specifieke ontmoetingen tussen de kunstcreatie en design aan weerszijden van onze gedeelde grens bezig zijn.

Voor een Franse organisatie is het ook belangrijk om met onze Belgische buren enkele werken van belangrijke hedendaagse Franse kunstenaars te delen, zoals Bruno Peinado en Philippe Parreno. Bepaalde werken, zoals *‘de draadtekeningen’* van Olga Boldyreff, komen voort uit de opdrachtpolitiek van de Frac (de Interaction-cyclus) die sinds 2000 de creatie van nieuwe werken in sociale en stedelijke ruimtes aanmoedigt, en die vaak het publiek betreft in hun activering en realisatie. Zo heeft een vereniging van sociale reïntegratie uit Duinkerke mee gebreid met Olga Boldyreff en de poefs van Stéphane Calais genaaid.

Wat is een betere manier om het publiek met kunst te confronteren dan deze de *white cube* te doen verlaten, om ze te integreren en of zelfs te laten parasiteren in onze dagelijkse en gemeenschappelijke ruimtes? Deze sensibiteit van de Frac, vandaag door talrijke kunstenaars onderschreven, heeft ons gemotiveerd om een reeks werken voor de openbare ruimte te maken. *‘Camouflage’* van Nicolas Floc’h, dat eveneens voortkomt uit een uitnodiging aan de kunstenaar, is zonder twijfel een van de meest radicale antwoorden. Omdat het werk een rondpunt nodig heeft om te kunnen bestaan is het niet moge-



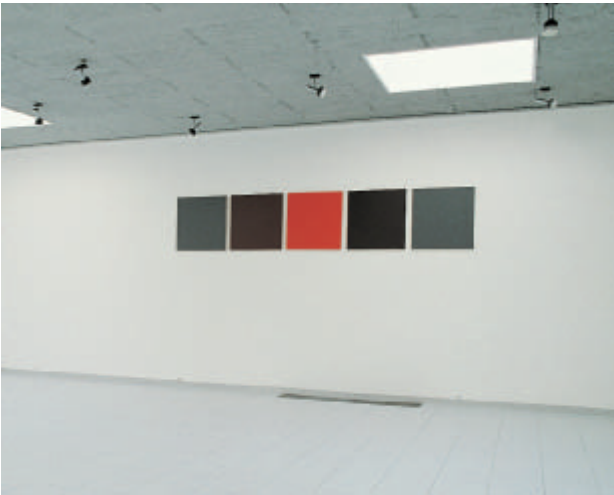
Cosima Von Bonin, *Blazon of a Hashcounty (#3)*, 1999
Wol, draad, katoen, 160 x 160 cm
© E. Watteau

lijk om dit werk in Deurle te tonen. Maar het bezoek van de kunstenaar aan het museum heeft de creatie van een ander werk mogelijk gemaakt dat in de patioruimte een motief reproduceert dat aanvankelijk door schilders werd bedacht.

Het in vraag stellen van de plaats en de context van een werk, de *in-situ* notie, is een centraal gegeven bij het *‘Maison de Mucor’* van Michel Blazy, een echt *work in progress* dat op elke tentoonstellingsplaats gereactiveerd en aangepast wordt. Dit werk onderstreept het belang van zogenaamde ‘onverzamelbare’ kunstwerken die uit een gestolde tijd-ruimte stappen. Slechts weinig musea durven het aan om dit soort werken te verwerven, maar vaak gaat het om manifeste werken van de kunstenaars in kwestie.

Doordat de Frac een publieke collectie rond de hedendaagse creatie samenstelt, denkt ze na en waakt ze over een patrimonium in wording. Zo kan ze aan toekomstige generaties de rijkdom en diversiteit van de artistieke en creatieve ondervraging van onze tijd overbrengen.

Tot slot is deze tentoonstelling ook de reflectie van een ontmoeting tussen twee directeurs van eenzelfde generatie, die eenzelfde interesse delen voor de artistieke en culturele vragen die in het hart van onze hedendaagse samenleving leven, en die aan weerszijden van de grens werken aan een ontmoeting tussen kunst en publiek, aan een scharnierpunt tussen het publieke en private, met een gemeenschappelijke blik.



Marthe Wéry, *Paris-Arc, l'Art en Belgique, un point de vue*, 1989–1996
acryl op hout, 83 x 438 cm x 5



MDD, aan deze kant van de grens

Edith Doove, Directeur/curator MDD

De collectie van het MDD bestaat uit twee delen. Er is enerzijds de zogenaamde basiscollectie, het legaat van het echtpaar Dhondt-Dhaenens met werken die het echtpaar tussen circa 1920 en 1970 verwierf. In de loop van de jaren daarna verwierf het MDD anderzijds ook heel wat hedendaagse kunstwerken, niet zelden dankzij schenkingen van de kunstenaars zelf. De laatste jaren heeft het MDD een aankoopbeleid van hedendaagse kunstwerken die specifiek ontstonden binnen het kader van de tijdelijke tentoonstellingen.

De collectie van het MDD bestaat uit twee delen. Er is enerzijds de zogenaamde basiscollectie, het legaat van het echtpaar Dhondt-Dhaenens met werken die het echtpaar tussen circa 1920 en 1970 verwierf. In de loop van de jaren daarna verwierf het MDD anderzijds ook heel wat hedendaagse kunstwerken, niet zelden dankzij schenkingen van de kunstenaars zelf. De laatste jaren heeft het MDD een aankoopbeleid van hedendaagse kunstwerken die specifiek ontstonden binnen het kader van de tijdelijke tentoonstellingen.

De tentoonstelling ‘Voorbij de grens’ maakt het mogelijk om een aantal werken uit de hedendaagse collectie voor te stellen. Voor een tentoonstelling die de grenzen van de schilderkunst onderzoekt, selecteerden we een aantal werken die de schilderkunst op een heel specifieke manier benaderen.

Filip Francis onderzoekt in zijn werk de invloed van de zogenaamde perifere blik op de handeling van het schilderen. Door zijn blik buiten het te beschilderen grondvlak te richten en tegelijkertijd een schilderende handeling uit te voeren, maakt hij het deficit van onze blik op de wereld duidelijk (*29 MAART 1996*, vinylverf op doek). Marcel Maeyer schonk ter gelegenheid van deze tentoonstelling het magistrale *La Montagne de l'Art II* (1990, mixed media op hout). Het werk is typisch voor zijn kritische houding tegenover de schilderkunst, zijn nieuwsgierigheid naar de afbeelding in al haar facetten. Zijn achtergrond als professor kunstgeschiedenis en curator speelt duidelijk mee. De kunstberg wordt hier in al haar facetten getoond, als klassieke kunstplaats, maar



Perry Roberts, *Untitled*, 1990
gesso op doek, 121 x 300 x 20 cm x 2

uiteraard ook als verwijzing naar Cézanne. De schilderkunst wordt hier bovendien niet rechtstreeks getoond, maar via een ander medium, via de foto waarvan dan weer een kopie genomen is.

Perry Roberts gebruikt in *Untitled* (1990, gesso op doek) de gebruikelijke schildersmaterialen zoals frame, doek en verf. Maar het uiteindelijke werk bestaat uit twee elementen die elk uit verschillende onderdelen bestaan. De werken combineren op een vreemde manier de robuustheid van het object en de kwetsbaarheid van het doek, zijn eerder sculptuur en installatie dan puur schilderij. David Tremlett vervaardigde pasteltekeningen op twee binnenmuren (*Untitled*, 1990). Hij plaatste daarbij twee oranje/bordeauxrode gekleurde abstracte tekens op een donkere achtergrond. Aan de ene kant verwijzen ze naar het ontstaan van een schrifttaal uit de tekening. Aan de andere kant zijn het tekens die voor Tremlett verwijzingen zijn naar het reizen en naar andere culturen. Marte Wéry tenslotte verwerkt in haar schilderkunst zowel een grote kunsthistorische kennis als een architecturaal aanvoelen. Haar werk (*Zonder titel*, 1989-1996, acryl op hout, vijf elementen) ziet ze dan ook niet als een autonoom beeld of object, maar als een element dat een dialoog aangaat met de ruimte. De combinatie van verschillende delen versterkt het idee van een installatie, terwijl de afzonderlijke panelen elk op zich het resultaat zijn van een dynamisch proces waarin verschillende vlaggen op elkaar in spelen.

De kritische houding die deze werken tegenover de schilderkunst innemen, en de belangstelling om deze op een heel eigen manier te benaderen, is symbolisch voor de manier waarop momenteel in het MDD gewerkt wordt. De wisselwerking tussen de vaste collectie en de tijdelijke tentoonstellingen, tussen het zijn en verdwijnen, tussen binnen en buiten, de ontmoeting die op het snijvlak van uitersten plaats vindt, daar is het ons om te doen.

Dialoog:
Pieter Vermeersch

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove

Edith Doove



Pieter Vermeersch, *blauw 0-100%*, 2003
© David Huguenin

Edith Doove

dert (op het doek of fysiek in het veld), kunnen als een grens beschouwd worden die zowel figuratie als abstractie in vraag stelt (*No title*, 1998; *No title* 04, 2003). Het spanningsveld ligt bij Vermeersch dus vooral in het onderzoek van de grens. Tussen figuratie en abstractie, tussen binnen en buiten, tussen autonomie en heteronomie.

Voor het MDD realiseert Vermeersch drie werken die in feite de drie polen vertegenwoordigen waarbinnen hij werkt. Hij schildert een *dégradé*, een langzaam intenser wordend kleurvlak, langs de binnen- én buitenkant van een muur van het museum (*zwart 0-100%*, 2004). Deze techniek uit de landschapsschilderkunst zelfstandig hij, maar door de verbinding/wisselwerking tussen binnen en buiten laat hij haar ook nadrukkelijk deel uitmaken van het landschap. Bovendien is het werk door de subtiele kleuropbouw een prikkelende kijkervaring die gefrustreerd wordt door het feit dat het nooit in zijn geheel gezien kan worden. *Average colour n°3 (MDD)* is een werk dat de gemiddelde kleurwaarde van de collectie van het MDD bepaald. Het tast de autonomie van het individuele kunstwerk aan, stelt het in vraag tegenover de groep waarvan het deel uitmaakt en benadert elke figuratieve inhoud dusdanig technisch dat deze erdoor weggevaagd wordt. Het eindresultaat is schijnbaar objectief, maar door de verschillende kleurnuances ook zeer gelaagd en uiteindelijk even suggestief als het vertrekpunt. Dit werk is voor Vermeersch ook een manier om de oude collectie binnen de tentoonstelling te brengen. Door de manier waarop hij de werken uit de oude collectie benadert, is er sprake van een letterlijke grenservinging tussen oud en nieuw.

Tenslotte is er een groot nieuw schilderij dat sterk documentair van aard is. Het fotorealistische karakter staat in sterk contrast met de procesmatige inhoud: twee mensen kijken naar een test voor een dégradé muurschildering. Het is een schilderij dat de spanning tussen figuratie en abstractie onderzoekt, tussen het statische en bewegelijke. Het kijkt naar de grens van het schilderen zelf en legt daardoor een link tussen en naar de twee andere werken.

Edith Doove